
MEDICI ROMAȘCANI ȘI BIBLIOTECILE LOR PARTICULARE. ASPIRAȚII ȘI ORIZONT CULTURAL LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIX ȘI ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

**Iulia Butnariu,
Relu Butnariu**

Cuvinte-cheie: medici romașcani, dr. Alexandru Vasiliu, dr. Mihail Burada, biblioteci particulare, Societatea Culturală „Miron Costin”.

În societatea românească modernă intelectualitatea a avut rolul de a conceptualiza și a da impulsul necesar transformărilor, reșezării sale pe baze noi. Orizontul de cunoaștere și de așteptare al acestei categorii nu a fost liniar, nici omogen, depinzând de mediul de formare, de locul în care s-au stabilit și activat, după cum au variat și modalitățile și gradul de implicare în societate. Tocmai de aceea considerăm că subiectul acestui studiu suscită destul interes. Perioada la care ne raportăm, ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și primele două decenii ale secolului XX, este aceea în care provincia, în cazul nostru Romanul, beneficiază de activitatea unor personalități care s-au implicat în viața socială, culturală și politică, găsim și relevanța în comunitatea în care au trăit, ajutând la creșterea ei, contribuind la schimbarea mentalităților, creșterea nivelului de educație și instrucție, chiar în privința nivelului de trai al altor categorii sociale. Urmărind viața și activitatea medicilor care au activat în Roman în această perioadă se pot distinge, cu

uşurinţă, câteva figuri reprezentative, care au avut o influenţă directă în epocă, dar şi efecte în posteritate. Aceste personalităţi se încadrează în cunoscuta definiţie a lui Jean Paul Sartre asupra intelectualului, considerat drept acela care nu doar că ajunge la o anumită pregătire de nivel superior, care are preocupări intelectuale, ci se şi implică în viaţa publică, în viaţa Cetăţii¹. De altfel, influenţa franceză era încă puternică la sfârşitul secolului al XIX-lea, oferind modele şi un mediu specific de formare². În cazul studiului nostru, amintim de specializarea în Franţa a unor medici care au profesat la Roman, precum Mihail Burada sau Alexandru Vasiliu.

Despre contextul local şi mediul în care s-au format intelectualii Romanului, ca şi despre activitatea unora dintre ei există studii³ care să refacă un traseu aproape complet. Mai puţin cunoscute, datorită în principal lipsei surselor la care specialistul poate apela, sunt informaţiile asupra bibliotecilor lor particulare. Aceste biblioteci, ţinând de spaţiul privat, sunt un subiect deopotrivă interesant şi sensibil, dificil de studiat în modul în care s-au structurat, însă revelatoare pentru preocupările posesorilor lor.

Se pot da câteva exemple, iar acestea sunt cu atât mai importante pentru înţelegerea preocupărilor intelectualilor din provincie. Ne-am oprit într-o primă parte a studiului nostru asupra dr. Alexandru Vasiliu şi dr. Mihail Burada. Pentru cei doi medici menţionaţi anterior se poate face o analiză, pe baza cărţilor păstrate în bibliotecile lor particulare sau după liste cuprinzând inventarul acestora. Cazurile sunt interesante şi prin destinul diferit al patrimoniului de carte adunat într-o viaţă⁴.

*

Primul exemplu urmărit în studiul nostru este dr. Alexandru Vasiliu (1859-1913). Acesta s-a remarcat atât prin activitatea sa profesională (a activat ca medic la Spitalul *Precista Mare*, medic de plasă în judeţul Roman şi mai apoi medic primar al judeţului), cât şi prin implicarea sa în viaţa publică a oraşului. Membru al unei elite profesionale, având o pregătire solidă de specialitate, făcută în ţară şi

¹ J.-P. Sartre, *Plaidoyer pour les intellectuels*, Editura Gallimard, Paris, 1972, p. 12.

² I. Bulei, *Românii în secolele XIX-XX. Europenizarea*, Editura Litera, Bucureşti, 2011, p. 31.

³ I. Butnariu, *Din trecutul vieţii medicale romăşcane. Viaţa şi activitatea doctorului Alexandru Vasiliu*, în *Carpica*, XXXIX, 2010, p. 280-297; Idem, *Doctorul Mihail Burada. Mărturii documentare din colecţiile Muzeului de Istorie Roman*, în *MemAntiq*, XXVIII, 2012, p. 355-380; *Din istoria oraşului Roman (1392-1992)*, Societatea Culturală „Roman – 600”, Roman, 1992, p. 299-355, E. Cozărescu, O. Clocotici, *Istoricul Spitalului Municipal „Precista Mare” din Roman până la bicentenar (1998); parţial şi al vieţii medico-farmaceutice romăşcane*, Editura Ştiinţă şi Tehnică, Roman, 2001, p. 18-25.

⁴ Colecţia de iatroistorie din patrimonial MIR, fond Epifanie Cozărescu, vezi I. Butnariu, R. Butnariu, *Donăţia Societăţii de Istorie a Medicinii şi Farmaciei din Roman*, în *MemAntiq*, XXVII, 2011, p. 505-519.

în străinătate, bun cunoscător al realităților românești și interesat în special de ridicarea nivelului de igienă, de educație și instrucție al concetățenilor săi, Alexandru Vasiliu a adunat în biblioteca sa particulară un număr impresionant de lucrări ale unor autori români și străini, o bună parte dintre ele, așa cum era și firesc, fiind lucrări de specialitate din domeniul medical.

Conținutul bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu poate fi cunoscut datorită inventarierii sale, în două liste distincte, redactate la o distanță în timp de aproximativ trei decenii.

S-a păstrat în arhiva personală a doctorului Epifanie Cozărescu⁵ o listă cuprinzând inventarul bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu. Această listă conține 350 de titluri de cărți și reviste și este redactată chiar de către deținător, pe 10 pagini (5 file), scrise cu cerneală neagră. Nu se poate ști cu precizie data la care a fost realizată această inventariere, oricum înainte de anul 1913. Această listă-inventar a fost recuperată de către profesorul româșcan N. Gr. Stețcu și ulterior a fost dată de acesta doctorului Cozărescu, conform însemnării de pe pagina 1 a dosarului.

A doua listă privește cărțile din biblioteca personală care au făcut obiectul donației către Societatea Culturală *Miron Costin*. Se vede că a fost redactată de o altă persoană, mai puțin familiarizată cu numele autorilor și titlurile lucrărilor de specialitate, cel mai probabil soția doctorului. Lista este structurată în două părți: prima cuprinde 113 titluri din literatura de specialitate medicală și a doua conține 53 titluri cărți diverse. Ca o excepție, între cărțile menționate în această a doua listă de inventar regăsim două volume apărute după anul 1913, anul de deces al dr. Vasiliu⁶. Toate celelalte cărți din această bibliotecă particulară sunt adunate de însuși deținătorul ei.

O bună parte a bibliotecii personale a dr. Alexandru Vasiliu a fost donată, de către soția acestuia, Societății Culturale *Miron Costin*, entitate ce a funcționat în Roman începând cu anul 1907. Această donație a fost făcută mult timp după decesul doctorului, cel mai probabil în anul 1931. În absența actului de donație propriu-zis se poate estima data acestei donații, în funcție de mărturiile păstrate. Este cazul a două documente care au rezistat trecerii timpului, respectiv două adrese oficiale întocmite de conducerea Societății Culturale *Miron Costin* către donatoarea Olga Vasiliu.

⁵ Colecția de iatroistorie din patrimoniul MIR, fond Epifanie Cozărescu și arhiva personală a dr. E. Cozărescu păstrează, între alte mărturii asupra trecutului vieții medicale din zona Romanului, dosare relative la activitatea dr. Alexandru Vasiliu, vezi și R. Butnariu (coord.), *O viață în slujba semenilor: Doctorul Epifanie Cozărescu*, Editura Mușatinia, Roman, 2011, p. 85, 86.

⁶ O. Josué, *La semiologie cardiaque actuelle*, Editura Ballière, Paris, 1914; A. Bădăreu-Tomșa, *De la délégation imparfaite* (teză de doctorat), Paris, 1914.

În prima adresă, cu nr. 192 din 31 mai 1931, în numele Comitetului de conducere al Societății, președintele de atunci, Episcopul Lucian Triteanu și directorul bibliotecii Nicolae Popovici-Podașcă, îi adresau „cele mai alese și cele mai recunoscătoare mulțumiri”, asigurând-o pe Olga Vasiliu că „felul cum va fi păstrată și chipul cum va fi utilizată biblioteca donată va corespunde întocmai dorinții D-Voastre și va fi la înălțimea memoriei celui în amintirea căruia s-a făcut această donațiune”.

Prin a doua adresă, cu nr. 325 din 1 iunie 1932, aceiași reprezentanți ai conducerii îi anunțau Olgăi Vasiliu numirea sa drept membră de onoare a Societății, în urma donației făcute, „modestă distincțiune ca un sincer și devotat omagiu din partea membrilor Societății, pentru sollicitudinea și interesul ce purtați instituției noastre culturale”.

Olga Vasiliu a făcut nu doar un gest frumos în amintirea soțului său, ci a căutat să dea utilitate volumelor adunate de acesta, punându-le la dispoziția celor interesați, prin intermediul unei societăți culturale din urbe. Făcând o paralelă cu înființarea primei biblioteci publice din Roman, datorate unei alte personalități ce a depășit limitele orașului de provincie – George Radu Melidon –, putem vorbi despre strădaniile unor intelectuali de a valorifica bibliotecile lor particulare spre folosul obștesc, spre ridicarea standardelor cultural-educative și chiar de un fenomen de emulație. George Radu Melidon, pensionat în 1881 și întors în Roman, donase municipalității locale, în aprilie 1885, un număr de 216 cărți, spre a fi puse „la dispoziția oricărui amator spre citire și cercetare”. În *Actul de donație* din data de 2 aprilie 1885 se menționa:

Domnule Primar,

Considerând că Romanul posedă de mai mulți ani, mai multe școli primare și secundare publice și private, care au trebuit să producă măcar cetitori cu dorință de a-și spori cunoștințele și a-și satisface curiozitatea prin lectură.

Am onoarea a oferi în dar Comunei mele natale Roman două sute șasesprezece volume, cărți legate și relativ la știință, litere și istorie națională după alăturatul inventar, ca un primos cetățenesc din singura avere ce am (...).

Înființarea bibliotecii a fost hotărâtă în ședința din 11 aprilie 1885 a Consiliului comunal, în cadrul căreia primarul de atunci al Romanului, dr. Pandele Grigorescu, a propus „(...) a se admite înființarea unei biblioteci publice în comuna Roman”, subliniind în același timp rolul de deschizător de drum ce îi revenea lui George Radu Melidon”⁷.

Inițiativele venite din partea unor intelectuali ai locului arată interesul și adecvarea la o dimensiune specifică, educațională și culturală, a Romanului, reușind să răspundă unei necesități a orașului, oferindu-i o nouă deschidere.

⁷ D. Vega, M. Vartolaș, *Biblioteca Municipală „George Radu Melidon” Roman*, Editura Mușatinia, Roman, 2005, p. 11.

Astfel, îi vedem plasați pe aceeași direcție cu alte personalități ale vremii. Medicul Constantin Esarcu se pronunțase, într-un discurs din anul 1886, asupra rolului unor societăți cu scop cultural în dezvoltarea spirituală a societății: „Când într-o țară se află oameni, la oarecare depărtare de zgomotul luptelor absorbitoare ale zilei, care pot avea timpul să cugete și să mediteze într-o sferă mai senină, [atunci] ei văd mai limpede adevăratele trebuințe ale societății și ale Statului”⁸. Cu toate că era deosebit de activ, dr. Alexandru Vasiliu aprecia ritmul de viață și de muncă oferit de orașul de provincie, răgazul necesar pentru reflecție. Își exprima convingerea, prin contrast, privind dinamica Parisului: „Pot zice că civilizația asta nu constă în dezvoltarea armonică a tuturor facultăților intelectuale, afective și instructive, ci mai mult în pervertirea lor în o muncă excesivă, analoagă cu munca silnică pe viață”⁹.

Analizând conținutul bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu, vedem că partea cea mai însemnată revine tomurilor de medicină, editate în țară sau în străinătate. Fără a recurge la o analiză cantitativă amănunțită asupra cărților din biblioteca sa personală, putem afirma că cele mai multe proveneau din Franța, unde dr. Alexandru Vasiliu a urmat un stagiul de pregătire între anii 1903-1904. Un fapt demn de consemnat este procurarea acestor cărți la scurt timp după apariția lor, ceea ce demonstrează că se raporta în permanență la noutățile din domeniu. Spre exemplificare, iată câteva dintre cărțile din biblioteca dr. Alexandru Vasiliu, așa cum au fost ele consemnate în lista de inventar:

- E. Bouchut, *Nouveaux éléments de Pathologie générale et de Sémiologie*, 1 vol., 1857 (de fapt, cartea este apărută în anul 1852 – n.n.);
- J. Briand, *Manuel complet de médecine légale*, 1 vol., 1863;
- Dr. Fl. Robertet, *Essai sur l'encéphalite*, 1 vol., 1865;
- Dr. J.A. Fort, *Pathologie et clinique chirurgicales*, 2 vol., 1873;
- A. Fort (Joseph Auguste Aristide Fort – n.n.), *Anatomie descriptive et dissection*, tom II, par. I și vol. III, 2 vol., 1875;
- H. Beaunis, *Nouveaux éléments de physiologie humaine*, 1 vol., 1876;
- Dr. Poincaré, *Le système nerveux périphérique et central. Leçons de physiologie*, 3 vol., 1876-1877;
- A. Laveran, J. Teissier, *Nouveaux éléments de pathologie et de clinique médicale*, vol. I, 1883;
- prof. Paul Lefort, *Aide-mémoire d'hygiène et de médecine légale*, 1 vol., 1889;

⁸ C. Esarcu, *Discursul pronunțat cu ocazia punerii pietrei fundamentale a palatului Ateneului*, 26 octombrie 1886, în O. Buda (coord.), *Despre regenerarea și ... degenerarea unei națiuni (Discursuri inaugurale medicale în vremea lui Carol I, 1872-1912)*, Tritonic Publishing, București, 2009, p. 87.

⁹ Scrisoare din 18 / 31 martie 1904, dr. Alexandru Vasiliu către soția sa, în Colecția de iatroistorie din patrimoniul MIR, fond Epifanie Cozărescu.

- Dr. A. Descroizilles, *Traité élémentaire de Pathologie et de clinique infantiles*, vol. I, II, 2 vol., 1890;
- Dr. Dujardin-Beaumetz, *Traitement de(s) maladies de l'estomac*, 1 vol., 1891;
- G. Dieulafoy (Paul Georges Dieulafoy – n.n.), *Manuel de pathologie interne*, 3 vol., 1896;
- Dr. G. Thibierge, *Therapeutique des maladies de la peau*, 2 vol. 1895;
- Dr. Gerard Encausse, *Du traitement externe et psychique des maladies nerveuses*, 1 vol., 1897;
- Dr. Ch. Vibert, *Précis de toxicologie clinique et médico-légale*, 1 vol., 1900;
- Dr. Ch. Vibert, *Précis de médecine legale*, 1 vol. 1903;
- Dr. E. Lancereaux, *Traité de la goutte*, 1 vol., 1910.

Pare plauzibil ca multe dintre cărțile adunate de dr. Alexandru Vasiliu să fi fost achiziționate direct din Franța, căci în lista-inventar a bibliotecii sale sunt menționați autori străini traduși în limba franceză. Justificată ar fi prezența acestor volume și prin buna cunoaștere a limbii franceze, pe care medicul român o prefera atunci când trebuia să consulte lucrări de specialitate medicală. Iată câteva exemple în acest sens:

- C. Sperino (trad. A. Tresal), *La syphilisation étudiée comme méthode curative et comme moyen prophylactique des maladies vénériennes*, 1 vol., 1855;
- W. Hammond (trad. Dr. Labadies-Lagrange), *Traité des maladies du systeme nerveux*, 1 vol., 1879;
- Dr. Ed. Henoch (trad. Dr. Hendrix), *Leçons clinique(s) sur les maladies des enfants*, 1 vol., 1885;
- Dr. A. Strumpell (trad. Dr. J. Schramme), *Traite de pathologie speciale et de therapeutique des maladies internes*, 2 vol., 1891;
- Dr. R. Von Krafft-Ebing (trad. Dr. Emile Laurent), *Traité clinique de psychiatrie*, 1 vol., 1897;
- Dr. Harald Hoffding (trad. Leon Poitevin), *Esquisse d'une Psychologie fondée sur l'expérience*, 1 vol., 1909.

Lista de inventar a bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu conține și două lucrări în limba italiană:

- Giuseppe Saverio Poli, *Elementi di fisica sperimentale*, 1 vol., 1817;
- Giacomo Nani, *Trattato teorico-pratico sur magnetismo animale*, 1 vol., 1850.

În biblioteca reputatului medic regăsim și 17 volume în limba germană, din ediția a IV-a a lucrării enciclopedice: Meyers, *Conversations lexikon. Eine encyklopädie des allgemeinen*, Wissens, 1890.

Dintre autorii români ai cărților de medicină amintim:

- Arhimandrit Dionisie Tesaleanul, *Medicina practică*, 1 vol., 1849 (*Encolpiul doctorilor sau medicina practică* – n.n.);
- Dr. Vlădescu, *Conjunctivita purulentă*, 1 vol., 1875;
- I. Augustin, *Infecțiunea tifică – teza de doctorat în medicină*, 1 vol. leg., 1883;

- Dr. N. Manolescu, *Studiu asupra miopiei*, 1 vol., 1883;
- Dr. Z. Petrescu, *Elemente de terapieutică și materie medicală*, vol. I, p. I și II, vol. II și III, 4 vol., 1884;
- Dr. A. Boicescu, *Centrii nervoși*, 1 vol. 1887;
- Dr. I. Felix, *Tractat de igienă publică și de poliție sanitară*, p. II, 1 vol., 1889;
- Dr. A. Vianu, *Curs de medicină legală*, 1 vol., 1891;
- Dr. I. Kiriac, *Curs clinic de patologie chirurgicală*, 2 vol., 1892;
- Dr. Toma Hepites, *Manual teoretic și practic pentru studiul moașelor*, 1 vol., 1896;
- Dr. C. Parhon, *Studii asupra boalelor mentale și nervoase în România*, 1 vol., 1910;
- Dr. G.Z. Petrescu, *Studiu asupra cauzelor lătirii și stării actuale a sifilisului în România*, 1 vol., 1910.

Se adaugă cărți de literatură, poezie, lucrări de istorie, religie, filosofie etc.:

- Theodor Codrescu, *Presa franceză în Principatele Unite*, 1 vol. 1856;
- Mihail Kogălniceanu, *Cronicele României sau letopiseșele Moldaviei și Valahiei*, 2 vol., 1872, 1874;
- Const. Negruzzi, *Poesii*, 1 vol., 1873;
- L. Șăineanu, *Dicționar germano-român*, 1 vol., 1887;
- M. Eminescu, *Poesii postume*, 1 vol., 1902;
- Nicolae Filimon, *Ciocoii vechiu și noi*, 1 vol., 1902;
- Dr. P. Petrescu, *Curs elementar de agricultură*, 1 vol., 1906;
- George Coșbuc, *Fire de tort*, 1 vol.;
- A. Donici, *Fabule*, 1 vol.
- L. Șăineanu, *Dicționar universal (al limbii române)*, 1 vol.

O serie de cărți priveau domenii aflate la granița științei, legate de ocultism, magnetism, spiritism, preocupări în vogă prin anumite cercuri intelectuale din epocă. Se pare că acestea din urmă i-au stârnit un interes aparte, căci de la dr. Alexandru Vasiliu s-a păstrat un manuscris, de 30 de pagini, purtând titlul *Despre Științele oculte*, aceasta fiind tema unei conferințe susținute de el în cadrul Societății Culturale Miron Costin, în anul 1907. Se adaugă în manuscris și alte diverse însemnări ale sale: *Despre suflet și materie*, trei schițe cu titlul *Despre apă* și o lucrare *Despre pelagră*.

Curiozitatea și interesul doctorului româșcan către aceste domenii se încadrează, de altfel, în spiritul vremii. Câțiva din autorii cunoscuți care se regăsesc în biblioteca lui Alexandru Vasiliu, prin intermediul uneia sau mai multe lucrări, sunt: Allan Kardek, (*L'Évangile selon le spiritisme, Le livre des esprits, La Genese*), Papus (*Le Diable et l'occultisme, La science des mages, La Kaballa*), Mesmer (*Magnétisme animal. Mémoires et aphorisms*), Dr. Paul Gibier (*Le spiritisme*), Dr. Cullere (*Magnétisme et hypnotisme*), Philip Davis (*Le spiritisme*).

Tot din inventarul bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu menționăm *Constituțiunea Marelui Orient al României*, din 1879. Un *Almanach de Gotha*,

din 1902 stă alături de lucrarea Prof. Nicolai Pavlovici – *Apologetica creștină – curs de teologie fundamentală*, din 1897 și o *Psaltire*, din 1850.

Cărți precum Marie-Léon Vial, *Le juif roi. Comment le détronner*; Daniel Kimon, *La guerre antijuive*, 1898 sau Édouard Drumont, *Les juifs contre la France*, 1899, aflate în biblioteca reputatului medic îl arată pe acesta atent la problematica antievreiască, în epoca afacerii *Dreyfuss*. De altfel și în societatea românească chestiunea evreiască își păstra actualitatea.

Se observă o diferență de 184 volume între prima listă de inventar, redactată de însuși dr. Alexandru Vasiliu și cea de-a doua, cea care face obiectul donației. Lipsesc atât cărți, cât și reviste de specialitate, cum ar fi *Spitalul*, *Apărătorul sănătății*, *La Semaine médicale*. În privința acestor cărți și reviste, care nu se regăsesc în lista donației, nu se poate afirma cu certitudine că au fost păstrate de soția sa, nici că au fost recuperate în colecția Societății de Istorie a Medicinii și Farmaciei din Roman, prin strădaniile fondatorului acesteia, dr. Epifanie Cozărescu, putând proveni din bibliotecile altor medici din oraș. Într-o însemnare dactilografiată a acestuia, ce însoțește dosarul cu inventarul cărților donate Societății Culturale *Miron Costin*, se preciza că „o bună parte din aceste cărți au fost recuperate (ca prin minune) de subsemnatul și depuse în Biblioteca Muzeului Medico – istoric al spitalului”. Identificarea cu precizie a acestor exemplare este condiționată de prezența unei semnături sau parafe. În absența vreunui semn asupra apartenenței lor la biblioteca personală a dr. Alexandru Vasiliu, nu putem confirma veridicitatea afirmației dr. Epifanie Cozărescu. Spre exemplu, menționăm cazul aceluia *Dictionnaire grec-français*, din 1817, aflat printre cărțile muzeului medico-istoric romașcan, ce nu conține însă nici un indiciu asupra fostului posesor.

Dintre lucrările de specialitate publicate de dr. Alexandru Vasiliu în prezent se mai păstrează¹⁰:

- *Despre emoragia cerebrală*, Tipografia Curții Regale, București, 1886, (purtând dedicația autorului pe pagina de titlu – n.n.);
- *Cauzele întinderii pelagrei în România și mijloacele de combatere*, Tip. Leon Friedmann, Roman, 1907 (recuperată din biblioteca doctorului Franz Dămătărcă, după cum indică parafa aplicată pe coperta I – n.n.).

Listele de inventar ale bibliotecii dr. Alexandru Vasiliu nu cuprind însă lucrările al căror autor a fost. Putem aprecia această lacună drept un semn de modestie. Acesta a publicat și o serie de 3 articole în revista *Spitalul* din București, în anul 1897, sub titlul *Un secol de la fundarea Spitalului Precista Mare din Roman*. Primele preocupări de recuperare a trecutului vieții medicale

¹⁰ Acestea se regăsesc în prezent în Colecția de iatroistorie din patrimoniul MIR, fond Epifanie Cozărescu, vezi și I. Butnariu, *Din trecutul vieții medicale romașcane.*, în *loc. cit.*, p. 294, 295.

din Roman i se datorează așadar, el fiind astfel precursor al dr. Epifanie Cozărescu în studiile de iatroistorie. De altfel, de la soția sa, Olga Vasiliu, a recuperat dr. Epifanie Cozărescu însemnări, fotografii, documente și obiecte, formând un embrion al colecției de istorie a medicinei și farmaciei din Roman.

Se vede că preocupările dr. Alexandru Vasiliu au acoperit mai mult decât activitatea de strictă specialitate. Prin conferințele publice, în cadrul Societății Culturale *Miron Costin*, a contribuit la deșteptarea conștiințelor. A fost un model în ceea ce privește dezvoltarea profesională și bun cunoscător al realităților din societatea românească, dispus să contribuie la reșezarea acesteia, spre a recupera distanța față de occidentul european.

*

Despre dr. Mihail Burada (1842-1918), medic primar la Spitalul *Precista Mare* din Roman, putem spune, fără urmă de îndoială, că avea o largă deschidere culturală. Descindea dintr-o familie cu un nivel superior de educație, iar pregătirea sa atât în domeniul medical, cât și în cel muzical, îl plasau printre membrii aceleiași elite, restrânsă numeric în orașul de provincie, dar cu atât mai importantă prin misiunea care îi revenea. Preocupările acestuia converg către cele ale dr. Alexandru Vasiliu, vizibil mai ales în ceea ce privește activitatea desfășurată în cadrul Societății Culturale *Miron Costin* din Roman.

Privind atât profesia de medic, cât și activitatea didactică, ambele bucurându-se de recunoaștere în urbe, dar și postura de senator de Roman, nu e un fapt surprinzător că dr. Mihail Burada a fost ales președinte al Societății Culturale *Miron Costin*, de la data înființării acesteia. Calitățile personale și prestigiul de care se bucura atrăgeau atenția și un potențial public pentru tânăra societate culturală.

Preocupările acestei entități nu se adresau doar elitei din urbe, ci se orientau către un public divers, prin seratele muzicale, ciclurile de conferințe săptămânale organizate, temele și personalitățile pe care le aduceau în fața amatorilor de cultură. Dr. Mihail Burada însuși, autor al unor piese muzicale¹¹, pianist, a avut o contribuție importantă la constituirea nucleului care a dat naștere ulterior Societății Culturale *Miron Costin*.

Prin exemple și eforturi personale, coagulate în jurul unei societăți culturale, intelectualitatea din provincie căuta un drum propice pentru stimularea interesului unor categorii diverse (ca vârstă, pregătire etc.) de populație către instrucția superioară. Momentul apariției acestei societăți nu a fost întâmplător. Un factor favorizant era dinamica elitei, strânsă în grupuri cu preocupări și afinități comune. În jurul acesteia gravitau alte categorii, în creștere numerică, consecință a generalizării accesului la învățământ și a unei creșteri a potențialului economic din zonă. În epocă nu au lipsit vocile critice, cum este cazul prof. Nicolae Apostol, cel care condamna, în presa locală,

¹¹ E. Cozărescu, O. Clocotici, *op. cit.*, p. 22.

preferințele de lectură ale publicului romășcan, aplecarea lui spre distracții facile, mai puțin spre „cetitul serios”¹². Practica profesională, un anumit potențial material, capacitatea intelectuală și preocupările elitei trebuiau să dea un exemplu de urmat, orientarea către o calitate superioară. Odată direcțiile stabilite, reglarea societății avea calea deschisă.

Asumarea unui rol atât de ambițios pornea din convingere. Cu un statut profesional bine întemeiat, întrând în contact direct cu problemele sociale, nu doar cu cele de sănătate ale romășcanilor, dr. Mihail Burada a găsit în domeniul cultural și artistic un mijloc de intervenție. Nu trebuie omise aici nici preocupările filantropice ale Societății Culturale *Miron Costin*, puse în valoare mai ales în timpul Primului Război Mondial.

În încercarea de a pătrunde în intimitatea vieții private a dr. Mihail Burada, pentru a găsi resorturile motivaționale ale implicării sale, căutând informații despre biblioteca sa particulară, constatăm că nu s-au păstrat decât câteva date sumare și conjuncturale. După moartea reputatului medic, soția sa i-a vândut biblioteca unui anticar din Roman, fără a se cunoaște data înstrăinării, nici numele respectivului cumpărător¹³. Ion Christea Ștefănescu, vicepreședintele Societății Culturale *Miron Costin* ar fi cumpărat câteva cărți pentru biblioteca societății. O altă carte recuperată ar fi fost o *Psaltire*, din secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea, despre care anticarul afirma că ar fi aparținut inițial vornicului Burada, tatăl doctorului. Aceasta a fost ulterior donată Bibliotecii Episcopiei Romanului.

A fost recuperat dintre partiturile al căror autor era dr. Mihail Burada și un exemplar al lucrării sale de doctorat. Acestea se regăsesc în colecția de iatroistorie a Muzeului de Istorie Roman¹⁴.

*

Similitudinile dintre cei doi medici prezentați mai sus pot fi găsite în nivelul de pregătire, perioada în care au activat, preferința pentru practicarea medicinei în orașul de provincie, implicarea culturală, liantul fiind Societatea Culturală *Miron Costin*. De la sfera vieții private până la sprijinirea manifestărilor desfășurate în spațiul public, activitatea acestor intelectuali ai Romanului a fost concentrată pe valorificarea propriilor energii creatoare. În același timp, au căutat căi și mijloace prin care să contribuie la extinderea orizontului cultural al concetățenilor lor, devenind modele pentru atitudini și acțiune în societatea modernă.

¹² În ziarul local *Actualitatea*, nr. 4 din 2 decembrie 1912, p. 1.

¹³ Într-un *Dosar cu notițe și însemnări ale dr. E. Cozărescu despre Mihail Burada* (în Colecția de iatroistorie din patrimoniul MIR, fond Epifanie Cozarescu) se consemna înstrăinarea bibliotecii particulare a dr. Mihail Burada.

¹⁴ I. Butnariu, R. Butnariu, *op. cit.*, în *loc. cit.*, p. 511.

**MEDECINS DE ROMAN ET LEURS BIBLIOTHEQUES PRIVEES.
ASPIRATIONS ET HORIZON CULTUREL
A LA FIN DU XIXEME SIECLE ET AU DEBUT DU XXEME SIECLE**

Résumé

Mots clé: *médecins de Roman, dr. Alexandru Vasiliu, dr. Mihail Burada, bibliothèques privées, Société Culturelle „Miron Costin”.*

La période dans laquelle cette étude se rapporte, les dernières décennies du XIXème siècle et les deux premières décennies du XXème siècle, est celle où les villes de province, dans notre cas la ville de Roman, bénéficient du travail des personnalités qui se sont impliquées dans la vie sociale, culturelle et politique se faisant remarquer dans la communauté où elles ont vécu en aidant à sa croissance, contribuant ainsi au changement des mentalités, à augmenter le niveau d'éducation.

Suivant de près la vie et l'activité des médecins qui ont travaillé à Roman le long de cette période, on peut distinguer, facilement, quelques figures représentatives qui ont eu une influence appliquée en époque, mais aussi, des effets qui se prolongent dans la postérité: dr. Alexandru Vasiliu et dr. Mihail Burada. On peut remarquer, en étudiant leurs bibliothèques privées, leurs préoccupations spécifiques et l'horizon de connaissance, tout en contribuant à l'élucidation des modalités et leur degré d'implication dans la société.

LEGENDES DES ILLUSTRATIONS

Fig. 1. Note no. 192 du 31 mai 1931, émise par le Conseil dirigeant de la Société Culturelle *Miron Costin* de Roman, adressée à Mme Olga Vasiliu.

Fig. 2. Note no. 325 du 1 juin 1932, émise par le Conseil dirigeant de la Société Culturelle *Miron Costin* de Roman, adressée à Mme Olga Vasiliu.

Fig. 3.1 - 3.10. Liste de l'inventaire de la bibliothèque personnelle, élaboré par dr. Alexandru Vasiliu.

Fig. 4. Manuscrit écrit par dr. Alexandru Vasiliu, *De sciences occultes*, p. 1.

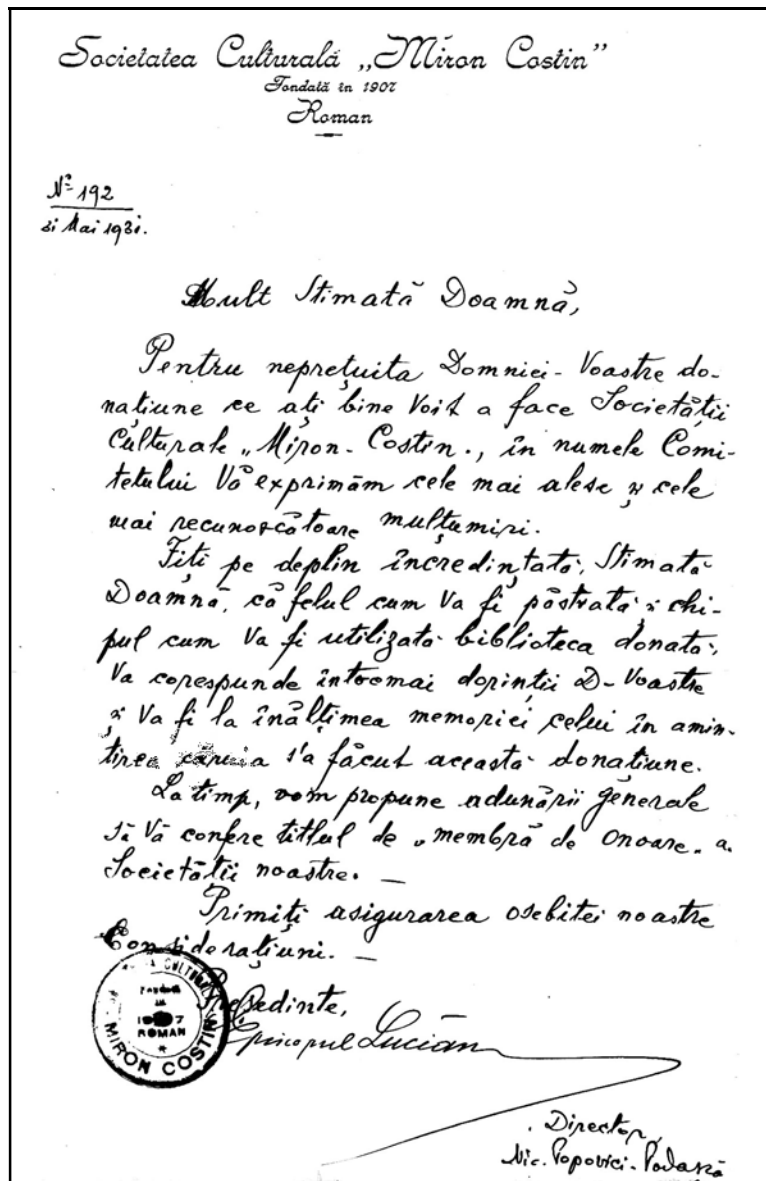

Fig. 1. Adresa nr. 192 din 31 mai 1931, emisă de Comitetului de conducere al Societății Culturale Miron Costin din Roman către Olga Vasiliu

SOCIETATEA CULTURALĂ
„MIRON COSTIN”

— DIN —
ROMAN

Fondată în 1907

No. 325.

1 Iunie 1932

Stimată Doamnă,

Avem onoare a vă face cunoscut,
că adunarea generală a Societății Culturale
„Miron-Costin” din Roman, în sedința
dela 22 Mai 1932, ratificând frumoasa
donatiune ce ati binevoit a face biblio-
tecii, va proclamat membra de onoare
a Societății. —

Vă rugăm să primiți această
modestă distincțiune ca un sincer și
devotat omagiu din partea membrilor
Societății, pentru solertudinea și către-
sul ce purtate institutiei noastre cul-
turale. —

Primiți, vă rog, stimată Doamnă, asi-
gnarea osebitei noastre Considerațiuni.

Președinte Episcopul Lucian

Director,
Nr. 109000-10000

Fig. 2. Adresa nr. 325 din 1 iunie 1932, emisă de Comitetului de conducere al Societății Culturale Miron Costin din Roman către Olga Vasiliu

1.	Aparatorul sanatatii	pe 92
2	"	pe 91
3	"	93
4	"Institution", medicala de St. Petersburg	1892
5	Spitalul	pe 92, 91, 88, 87, 90, 91
6.	"	96, 94, 93, 92, 91, 88, 85, 86.
7	Buletinul serv. sanitar	pe 97
8	Mouvements therapeutiques	pe 97
9	Journal de III congres	92
10	Mouvements Therapeutiques	92
11	"	pe 93
12	Apar. sanatatii	pe 96, 97, 95.
13	Mouvements therapeutiques	96.
14	"	pe 95
15	Buletinul serv. sanitar	96., 88-91, 94
16	"	pe 95-91, 92, 93.
17	Aparatul sanatatii	pe 94
18	Tratat de economia vitelor de Furtuna.	
19	Unde incepe socialismul? de V. M. Săvescu.	
20	1848 in Romania	
21	Teatrul de Caragiale vol I	
22	Histoire de Castouche ou de l'Electrique Universelle	
23	Tout de l'Esprit	" " " par Constant
24	Trat. despre Complicatiunile Otitelor supurative de N. P. P.	
25	Trat. Emoragii. necroze in ciroze ficatului de D. Flor.	1894.
26	" Contributii la st. proc. resectiunii maxilarului superior de D. Flor.	1894.
27	Acta mortuaria de D. Haptes	1896.
28	Tuberculoza pulmonara la cop. - v. adulti de D. Flor.	1896.
29	Tratamentul accidentelor xifoidice de D. Vrabie	96.
30	Trat. sur la syringomyelie par D. Grigorian	1897.
31	Trat. Hematozoarele palustre de V. M. Săvescu	1896.
32	Cura mea de apa de D. Flor.	95
33	Amelle casei v. apicilor v. spiridion de D. Iocor	98.
34	Raport D. exagor asupra felagiei de D. Flor.	89.
35	Ernst Roman de Vladimir Goethe.	98.
36	Disertare de la 1850.	
37	Trat. ast. fel de D. Flor.	96.
38	Deputati. Mostri	95-99 de G. Ch. Culescu
39	Exces iranic de D. Tulbure	97
40	Catrina curvinti asupra scrib. de meieri. din Romania	

Fig. 3.1. Lista de inventar a bibliotecii personale
intocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 1

41	Dare de sâmbă asupra congresului de la Moscova de Dr. Traugott	?
42	Revista medicală 94, 96, 97, 98, 99	?
43	Presă medicală 97, 98	?
44	Revue générale des sciences 95-	?
45	" " " 94	?
46	Revue générale de pathologie interne 98	?
47	Deputé socialisme de Friedrich Engels-	?
48	Voci la țară de Ureche 94	?
49	Calendarul lui Rasovici 94	?
50	Judaismul în România de mine Savel	?
51	Spital anul 6 pe 86, 94,	?
52	Revue thérapeutique de 94	?
53	Curăți asupra conservatorului din țară de la 1836 de Durand	?
54	Alcoolismul în România de Niculescu 95-	?
55	Teză Contractele în dreptul român și român de Belor.	?
56	Nata și activitatea lui Iosif Petru Teză de Drac. de Spital	?
57	Buletinul medical Vol. I pe 90	?
58	Teză Poila lui Ristile de Dr. Delort 98.	?
59	Regulament pentru boli infectioase 91.	?
60	Leg. și regulamente a serviciului sanitar 94.	?
61	Observații clinice de Dr. Burgule	?
62	Etude Pathologique et Thérapeutique de Dr. Brod Pân.	?
63	Pelagra de Dr. Niculescu 92	?
64	Regulament pentru concurs medic prim și secund. a spital din țară 1875.	?
65	Leg. sanitară 90.	?
66	Teză cura radicală a berberilor de Dr. Henig 97	?
67	Deplorable organizație sanitară a țării de Dr. Butărescu 97	?
68	Higiene la țară de Dr. Ștefănescu din 95-	?
69	8 ide de organizația militară a țării de Dr. Ștefănescu 91	?
70	Teză Conjunctivită simplă de Dr. Niculescu 92	?
71	Febra purpurala de Dr. Șmil max 89	?
72	Conjunctivită granulose de Dr. Marulescu	?
73	Poezii de Eminescu 89	?
74	Tratamentul tumorilor maligne de Dr. Costiniu	?
75	Un caz de Sifilis de Șt. miron 98.	?
76	Compt. rendu de 200 opérations rad. de hernie abd. de Corron u présentée la Moscou. cap. med.	?

Fig. 3.2. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 2

- 76 De l'emploi des sarts conservec par Dr. Furst 97 Paris
- 77 Coniunctio Granulosa de Dr. Corvix 98
- 78 Nota sur la toxicité des urines de Detini Balaf.
- 79 Labence du Bacile de Hansen par Detini Balaf.
- 80 Cangele care prezida la reul trau al terambu de Dr. Mard.
- 81 Pelagra de ed. culcu 97
- 82 Jurnal Spitalul Calta dare de same din 97 Detini Balaf.
- 83 Reclamu de Dr. Edmond Chaumier.
- 84 medicina legala de Dr. Costiniu
- 85 mediastinaltumoren im Röntgenbilde von Dr. John Eulff.
- 86 medic. expert. i. cronile judiciare traduce de Dr. Stoerema
- 87 Un caz de Polimerite arsenicale de prof. Danielson
- 88 Progresul medical roman pe 88, 97, 89, 90, 97 Bucara
- 89 Archives de sciences medicalas pe 96, 97
- 90 Revista de Chirurgie 97
- 91 Bulletin medical 90 Vol. II.
- 92 Clinique des maladies de l'oreille et du nez et de la gorge par
- 93 Annuaire medical 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 95, 96, 97 moscov. Staschko Stei.
- 94 II congres medical international Turin 1894 6 Volume.
- 95 Torna lumen 14.
- 96 Calatori la Polul nord vol. I
- 97 Emin Pasa de Stanley
- 98 Intencionele Africe de Stanley.
- 99 Analele ep. sp. civile Vol. II 95
- 100 Raport gener. anup. Hig. publ. de Dr. Felix 94
- 101 Grammatica latina de Dr. Grice 1857. (cu legaturile dupa manusc. d. lui Grice din Paris)
- 102 Analele ep. Beliman de Dr. Grice
- 103 Raport de Dr. Grice a jud. Roman pe 94
- 104 Higina publica de Dr. Grice 95
- 105 Analele Patologie i. Bacterologie de N. Babe 1893.
- 106 Dictionar - Gra. Francei 1817
- 107 Viata mea de Ton Lonsden 89
- 108 Petitia general. macan 92.
- 109 Prosa franceza i. principalele romane de L. Codrescu 1856.
- 110 Anuarul primului period de invet. de medicina 74.
- 111 Controbutiune la trat. chirurgicale de Demostene Calinscu 97
- 112 Incursiune de istoria universală de L. 1820

Fig. 3.3. Lista de inventar a bibliotecii personale
intocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 3

113. Gosatutorial Economiei de la 1845.
- 114 Limba și lit. țigărilor din România de Mark Consta.
- 115 Opere complete 2 volume de V. Alexandru. 78.
- 116 Bal de la Ba lăteșu de Dr. Cantemir.
- 117 28 hieată din Teja Emoragii cerebrale.
- 118 La dernière révolution par Gambon 1872.
- 119 Najah de Negut și Rosetti 1886
- 120 Obiectum politice de G. Pann 1895.
- 121 Cronica din România 1843 de S. D. Teodorescu.
- 122 O calătorie în Bithinia de Ch. Burada 1893
- 123 Elemente de Fizică experimentală Venetia 1811
- 124 6 pagini din istoria contemporană de Dr. Strati 1880
- 125 Teja Poetici Polici de Chedda Mathieu 1884.
- 126 Amintiri istorice din Vintila C. Rosetti 1889
- 127 Autobiografia lui George Asaky.
- 128 Letopistele Moldovei de Cogălniceanu 3 volume
- 129 Annuel progres revistă 98
- 130 Natura revistă 93-94
- 131 Revista nouă 94
- 132 Larousse Dictionnaire illustré Litere A.
- 133 Traité pratique d'accouchement de Auscard
- 134 Teja Chloroform de la morfina de Iliu Dimitrescu
- 135 Teja Incercări de Demografie și geograf. med. de J. Darvasu
- 136 Traité d'Hygiène par le Dr. Prost.
- 137 Manuel d'électrologie par Troust
- 137 Manuel Larousse. mic.
- 138 Dictionnaire Franc. rom. de Codrescu
- 139 2 volume Dictionnaire Franc. rom. de Codrescu
- 140 Dictionnaire d'électricité de Lafarre.
- 141 Traité de Physique de A. Arago.
- 142 Nouveaux éléments de Physiologie humaine H. Beaumont
- 143 Manuel de Pathologie interne de G. Broussais 4 vol
- 144 Anatomie descriptive de J. A. Fort Vol 3
- 144 Proflaxia sfilimului de Petru Balat.
- 145 Proflaxia sfilimului de Petru Balat.
- 146 Teja Explicatiuni rapela R. de Macri
- 147 Raport. sp. Floesti de Dr. Navlin

Fig. 3.4. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 4

- 185 Marius Dureau - Force nerveuse.
- 186 J. Toubert. D'Electricité -
- 187 L. Charvillier - Les Hallucinations -
- 188 Dr Paroduc - La force vitale.
- 189 Papus Science Occulte.
- 190 Dr Krivac - Patologie chirurgicale - cours - 2 vol.
- 191 Dr Adam - Cours de médecine légale.
- 192 Abel Brugnot - Nagers X-
- 193 Papus - magie pratique
- 194 " et Louis Almanach du magiste.
- 195 " Les arts devinatoires -
- 196 " L'almanach du magiste
- 197 F. Luys - de l'hypnotisme.
- 198 Ch. A. Ekisakov - Dimatèrialisation partielles.
- 199 Ch. Bianchi - La Kabbale -
200. La prescience des songes
- 201 Baron du Potez - La magie dévoilée -
- 202 Eliphas Lévi - La sciences des esprits
- 203 " La clef des grands mystères
- 204 Stanislas de Guaita - Au seuil des mystères
- 205 " Le serpent de la Genèse
- 206 Comment on devient mage -
- 207 Dr Poincaré - Système nerveux. 2 vol.
- 208 " " Peripherique - 1 Vol.
- 209 Dr Ehrmann Effets de l'encephale par l'ablation des vaisseaux artériels -
- 210 Matthias Duval (Généralité -
- 211 Dr Lamaine Dégout L'apoplexie cérébrale -
- 212 Dr Florimond Robertet - Essai sur l'encephalite
- 213 Valerian Alexamen De l'épilepsie Cérébrale -
- 214 Dr Ad. Strimpell - Dr Joseph Lehmann -
- Pathologie spéciale des maladies internes - 2 Volumes
- 215 Ch. Grisolle - 2 Vol. Pathologie interne
- 216 Dr A. Desnoixilles - 2 Vol. Pathologie et clinique infantile -

Fig. 3.6. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 6

- 218 Emil Bertin - L'embolie -
- 219 Dr O. Samin Despalles - Alimentation du cerveau - L. D. 1891
- 220 Dr A. Héran - Dict. des plantes médicinales.
- 221 Ch. R. Guillaum. Rayons X -
- 222 Dr S. R. Cajal - Système nerveux -
- 223 Dr Dujardin-Beaumont - Maladies de l'estomac -
- 224 Dr Mandouze - Myopie -
- 225 Dr Felix - Hygiène publique et politique sanitaire par. III
- 226 Dr A. Gouguenbein et P. J. Süss - Phthisie laryngée -
- 227 Dr H. H. H. - Les lois fondamentales de l'univers -
- 228 Dr G. D. Buchner. Physiologie des mouvements -
- 229 Dr V. L. - Conjonctivite purulente -
- 230 Dict. - Nom - Latin german-franc de trom. D. P. 1891
- 231 Tega infectioiosa bifida - Dr J. C. Augustin ✓
- 232 W. Hammond - Traité des maladies du système nerveux
- 233 Dr J. A. Fort. Pathologie et clinique chirurgicales 2 vol
- 234 Dr A. Noireau - Cerveau -
- 235 Baron de Reichenbach - Le fluide des magnétiseurs -
- 236 Dr Charles Michel 3 vol Physiologie travaux du laboratoire
- 237 Dr Mandouze N. Hygiène teramul.
- 238 Dr G. Grainneau Hygiène teramul. roman -
- 239 J. Lys - Physiologie et pathologie cérébrales -
- 240 Dr A. Naretz - Magnétisme animal / Force neurique -
- 241 Dr G. Nordström - Massage -
- 242 Dr J. J. - L'analyse des urines -
- 243 Armand Imbert - Henri Bertin sans - Physique - 2 vol.
- 244 Dr G. L. - Thérapeutique des maladies de la Peau - 2 vol
- 245 - J. F. Malgaigne - 1 vol Manuel de médecine opératoire -
- 246 - A. Ganot - Physique -
- 247 P. J. - L'analyse des urines -
- 248 Dr W. A. - L'impuissance sexuelle hygiène et hygiène
- 249 Dr P. Garnier Impuissance Physique et morale.
- 250 Dr. J. M. Graeff Paralyse des muscles mous de l'oeil.
- 251 Santini - Photographie à travers les corps opaques

Fig. 3.7. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu - f. 7

- 252 Hypnotism și sugestune de Dr. J. V. Stăfănescu -
 253 J.C. Felix Guyot - Voies urinare - 2 Vol.
 254 Dr. Paillet - L'onanisme chez l'homme et chez la femme etc.
 255 Dr. L. Martinian Hemorrhagie chez la femme.
 256 " " Deformations Vulvaires et anales -
 257 " " La prostitution clandestine.
 258 Dr. Paillet - Des écoulements blenn. chez l'hom. et la fem.
 259 Dr. Langhens - La Syphilis.
 260 Guyot - L. Dumont - Cours normal des Travaux manuels.
 261 G. Bechal - Chimie Organique 2 Vol.
 262 L. Testut - Anatomie humaine 3 tomes 4 Vol.
 263 Moritz Kaposi - Maladies de la Peau 2 Vol.
 264 Chénodant - de Dr. Lubin -
 265 Charcot - Boucquet - 6 Vol. Traité de médecine.
 266 Dorvault - L'officine -
 267 Legrand du Sautil - Médecine légale.
 268 Simon Duplay - Paul Reclus - 8 vol. Traité de Chirurgie.
 269 A. V. Cornil - V. Babes - Les Bactéries 2 Vol.
 270 Dr. Lissac - Chimie -
 271 Dr. Henoch - Maladies des enfants.
 272 Dr. Boucquet - Pathologie générale -
 273 Styr - Period. prodn. paralyz. gener. morbul Pot. Stud. exp. cerebr. cerebell.
 274 Taja - Coca cafeina - Turbare, alapsare -
 275 " Digitalis - Pneum. varfulea - Hemoragie cerebr. Intoxica.
 276 " Kinich mobil - Dentifrenia antrop. craniotom. spinala -
 277 " Hereditate teratologica - Hysterographe - Pneumonie.
 278 " Septicemia purpurale - Diabetica stom.
 279 " Varus - Hysterectomia vaginal - (Bui) - Chlores peritroace.
 280 Dr. Grogg - Placenta praevia - Mediu legal minoru - L'osteomyelitis
 281 Koch - morbu - Inf. tipica de Aug. - Tumori ovarice de Sarcosin
 282 Taja - Paralyse agitata - Neumatism acut - Nept scarlatina - Segui eg. morbu.
 283 " Gilevita purul. - Plazile coru - Pesta - Influenza -
 284 " Fata. craniu - Scarbut - Tral. pneumoni cu Digitalis.
 285 Higina D. curse - Imunitate tya - Bacteriologie de Constantiu

Fig. 3.8. Lista de inventar a bibliotecii personale
 întocmită de dr. Alexandru Vasiliu - f. 8

- 186 Teja - Nectomys postumum - Madura diol - Tabes dors-spinae. - Chéloc.
- 187 " Mesoscina - Tract. porci: pini Kip, Tala - Febre typh. Dr. Ront Tuberciniching.
- 188 " Stud. calomelini - Amchirana rasi calalai - Fracture la animale.
- 189 " Kranz articular - Intoxicatum palustre - Geogr. profil. Varola.
- 190 - Cathochisma boudique par H. J. Koth.
- 191 Iconom: Nayan - Cypologitica Breslin.
- 192 Constituta marlin Brind.
- 193 Teologia dogmatica. de Episcop. P. Mistru x Nayan - 2 vol.
- 194 Giras leauze - Essai de Physiologie Syn. bétique.
- 195 Lois de Reimora - Les Docteurs et la pratique des épiéisme.
- 196 William Crookes - Force psychique.
- 197 Papius - Le diable et l'occultisme
- 198 " La science des mages -
- 199 " Peut-on en sûreté?
- 200 " Le cas de la soyante
- 201 Parat Kuran - Niata lui Sas.
- 202 H. Durville - Application de l'innat
- 203 Papius - Anarchie, S. Dolence, et Synarchie
- 204 S. leauze et Papius - L'anatomie Philosophique, La machine
- 205 Papius - La maison d'anté.
- 206 " Le plan astral - l'Etat de trouble.
- 207 Maria lui Damascien -
- 208 Dr. Parader. Congrès magnétique.
- 209 Chéloc - Le droit au vol.
- 210 Ten Amme - Chestroma Terribles in 1848
- 211 Teja - Hérédité et l'innat. Les lois de Florence
- 212 " Obligation conditionnelle de S. Reposa ososa.
- 213 " Inopre mandat de S. Pedrosam
- 214 Urche - Romani, la Roma
- 215 Kumpol - Principale fund. ale. Historien.
- 216 Chéloc Kerdic - Le ciel et l'impact au la justice divine.
217. Elphas lui - La Haute magie 2 volume
- 218 Dr. Paul Lieber - La spiritualisme
- 219 médecine pratique 1849
- 220 Oblique et l'innat, et a ordinator 1845
- 221 J. L. Ostwald - La sainte Bible.
- 222 Stamat - Entomologie romain 1857
- 223 Doris Brisi Seng. ca. Maria de melle a sossit 1855
- 224 S. Krimon - La rénovation Hellénique.
- 225 Dr. Cebrenoff - Suggestion mentale.

Fig. 3.9. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 9

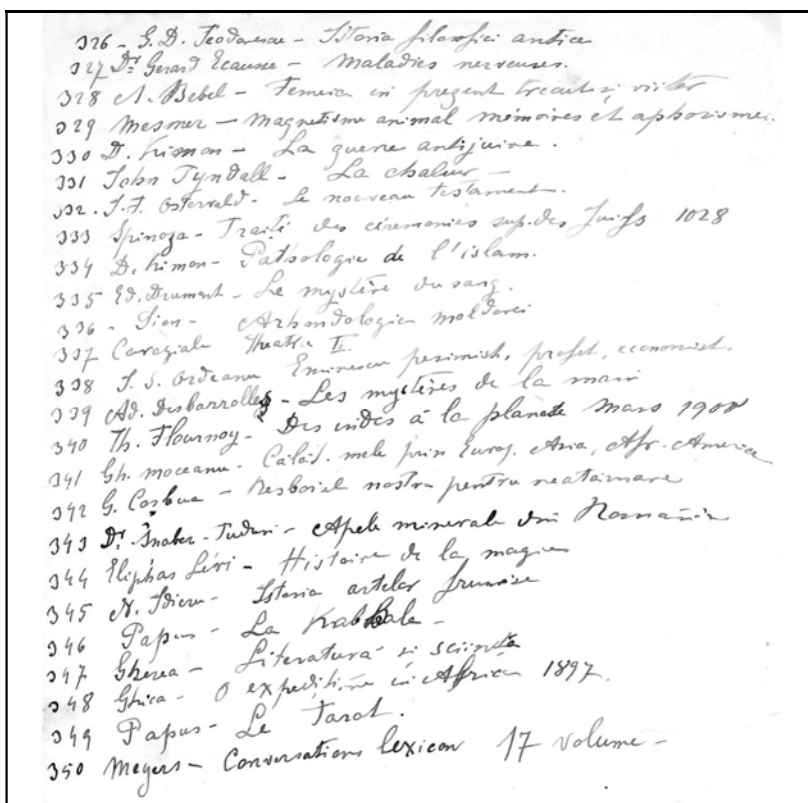

Fig. 3.10. Lista de inventar a bibliotecii personale
întocmită de dr. Alexandru Vasiliu – f. 10

Despre Științele Oculte

Domnilor,

Din studiul anticității ce l'ati făcut fie cu tot înădârit
prin formetățile de literă fie în mod enciclopedic prin licee sau
în mod autodeductiv, de sigur că înțeleg mai cum mi s'a
întâmpnat și mie, v'ati făcut idei mai bune sau mai
putin complete mai ales despre Geografie, istorie, viață
socială, resurse, literatură, ^{religie} filozofie, artele frumoase, ^{industrialism} și
navigație, etc și o idee foarte slabă despre partea
"științifică" pură a acestei viziuni a umanității.

Ba în această privință cui au mers până acolo încât
opara de științe matematice, a negat ori a carac-
terizat științele anticilor ca necunoscutele anticității.

Cu toate că satisfacerea cel puțin curiozității și viziunii
trădătoare despre acest subiect, atât de când cunoscutele anticii-
tății sunt redate și fac obiectul unor studii ardeltrare
în lumea mare științifică și și încă nu cu totul oficiale,
de oare ce se întrevăd în ele deslegarea multor probleme
de ordin psihologic și științific care științele moderne
nu cum e cunoscută atât de încă nu a putut ajunge la
nici cu rezultat satisfăcător.

Mi v'ati erta însă de ce nu putea să-mi întind cum ar

Fig. 4. Manuscris al dr. Alexandru Vasiliu, *Despre științele oculte*, p. 1